

ES REPRESENTEN DES DEL 1925, EN LA VERSIÓ DE FOLCH I TORRES

Jordi Badia



Periodista

De set en set

Jaume Oliveras



Els Pastorets de Calaf

Els Pastorets de Calaf estan d'enhorabona. El proper Nadal compliran el seu 90è aniversari i enguany, per allò d'anar fent boca, han fet uns Pastorets infantils i han presentat un llibre que recull els cuplets que s'hi han cantat, no tots perquè molts s'han perdut, però déu n'hi do. Els Pastorets es representen a Calaf des del 1925, en la versió de Josep Maria Folch i Torres, amb una regularitat admirable.

COM QUE L'ESPERIT COMPETITIU s'ha filtrat pertot i en tot, tenim el costum de comparar-nos i fer rànquings a tothora. Així, també hem d'escatir quins, d'entre les desenes que es representen a Catalunya, són els millors Pastorets. És un debat que no du enlloc, ben poc interessant i que s'acaba aviat: per a cada poble que en fa, els millors són els seus. De manera que per als calafins, els Pastorets més ben representats són els que fan ells i no se'n parli més.

CERTAMENT, D'ARGUMENTS a favor en tenen. Hi ha la qualitat del muntatge i l'escenografia amb la incorporació cada any d'efectes que enriqueixen la representació i que no tenen res a envejar als que poden posar en escena teatres de més anomenada. I hi ha el nivell de les interpretacions. Calaf, un poble que no arriba als 3.500 habitants, pot presumir d'haver aportat sis actors a Els Pastorets del Segle XXI, la versió que en va fer Xavier Bru de Sala per a TV3 l'any 2008 en el concurs Objectiu Pastorets, dos dels quals Eloi Fonoll com a diable protagonista i David Vilaseca com a Satanàs, van quedar entre els vuit guanyadors.

ARA: QUALITATS AL MARGE, EL QUE és indiscutible i el que resulta apreciable per a una persona qualsevol que vingui a viure al país és la intensitat i la passió amb què els calafins viuen els Pastorets, amb tot el que té de positiu i de negatiu. Vull dir que, per la gran quantitat de veïns que mouen, els



SHOZO SOMEKAWA

quals fan una feina impagable, i per l'interès i l'estima que hi posen es converteixen en un microcosmos social de Calaf.

PROVA DEL VALOR QUE TENEN SÓN les dues novetats que he esmentat en començar. D'una banda, els Pastorets infantils. De fet, més que uns Pastorets infantils han estat uns Pastorets interpretats per nens. Perquè el nivell d'exigència que hi han po-

Tota manifestació cultural, per més popular que sigui, conté una concepció del món determinada

sat els seus promotors, des del director fins al darrer encarregat del maquillatge i el vestuari, ha estat comparable al que gasten amb els Pastorets dels grans. Els assajos, iniciats a l'abril després d'un càsting al març, vol dir tot un any de preparació, ja anunciaven que la iniciativa anava de veres, de manera que en les dues sessions celebrades les entrades es van esgotar, i això són més de 1.200 espectadors, que aviat són dits.

I D'UNA ALTRA BANDA, EL LLIBRE dels cuplets. El seu autor és Antonino Mestres, un dels Lluquets històrics, amb dibuixos de Lluís Selvas. El valor d'aquest recull és doble, al meu entendre. Primerament, mostra la importància que els calafins donen als seus Pastorets perquè els cuplets que s'hi canten s'escriuen en uns fulls destinats a perdre's entre els sarrons i les samarres. Si se n'han conservat dos centenars llargs, des del 1934, és perquè hi va haver persones que van tenir la paciència i la visió d'aplegar-los així que acabava la

funció i guardar-los a casa seva.

I, SEGONAMENT, AQUESTS CUPLETS que tot just es feien el dia mateix de la representació, a la mitja part més d'una vegada, amb què els seus autors pretenen reflectir amb un to irònic i simpàtic les qüestions més actuals i punyents, han esdevingut amb el pas dels anys una crònica succinta de la vida del poble.

TOT PLEGAT, NO DEIXA DE SER UNA expressió de cultura popular com n'hi ha tantes. No vol dir que l'hàgim de menystenir. Tota manifestació cultural, per més popular que sigui, conté una concepció del món determinada que ens explica i que, com diuen els versos de Vicent Andrés Estellés que hi ha estampats al Casal de Calaf, ens fa prendre consciència "de no ser res si no som poble".

Podem Cat

Són aquí i es comencen a fer visibles entre nosaltres. Fins ara només eren a les enquestes, i ben cert amb nota força alta, però la visita de Pablo Iglesias anuncià que eren de carn i os i les eleccions internes d'aquesta setmana consoliden l'existència de Podem a Catalunya. I, segur, aquesta és una realitat que modifica el mapa polític del país, quan Podem és molt més que un partit: és la manifestació d'un estat d'ànim que pot competir amb un altre estat d'ànim que fins ara s'ha aglutinat entorn el terme independència.

És curiós contemplar com la visita d'Iglesias i la novetat organitzativa ha activat els diversos pols polítics catalans, des de les estructures dels partits als mitjans d'opinió, amb unitat de criteri en la desqualificació del nou projecte, el qual fins alguns s'han atrevit a considerar primoriverista o neofalangista, superant la molt estesa denominació de lerroquista, de tal manera que en la mateixa desautorització donen vitalitat a la proposta alternativa. D'altra banda, seria bo que alguns analistes polítics, dels que minimitzen el fet del Podem català i la relació de vasos comunicants amb l'independentisme, fessin un volt per les perifèries metropolitanes –i no tan perifèries– i escoltessin les converses que es coven en àmbits un xic polititzats. Sense ni tan sols visualitzar els líders locals, el fenomen Iglesias ha entrat amb força i es valora com alternativa engrescada.

Elucubrar sobre la consolidació del projecte Podem és gratuït, quan apunta un procés transformador que obre molts interrogants, però en un futur immediat té molts números per esdevenir fonamental a l'Estat espanyol i a Catalunya. Fins pot atraure votants del sí-sí més preocupats pel fet social que per la identitari. Joves i seductors, quan comencin a enviar missatges en català –a escala estatal canten *L'estaca*– i normalitzin el discurs del dret a decidir, la nova formació alternativa pot aspirar a qualsevol cosa en un país en què els líders nacionals s'han encallat en el debat de si són conillers o llebrers.

EN SÍSF



Jordi Soler

